

Opublikowane na: Mława (www.mlawa.pl)

Autor: root@npc.pl

Z historii Mławy fakty, daty, wydarzenia...

Publikowane od

07.05.2006 00:00:00

Publikowane do

07.06.2006 00:00:00

- 2 lipca 1426 r. – do M?awy przybyli ksi???ta mazowieccy: Siemowit V, Trojden II i W?adys?aw I wraz z kilkunastoma dostojnikami, aby odby? posiedzenie sadu ksi???cego.
- 13 lipca 1429 r. – ksi???ta mazowieccy Siemowit V, Kazimierz II i W?adys?aw I nadali prawo che?mi?skie miastu M?awa.
- 31 grudnia 1435 r. – w traktacie zawartym z krzy?akami w Brze?ciu Kujawskim ustanowiono s?dy zjazdowe nadgraniczne dla za?atwiania spraw spornych mi?dzy ksi?ciem mazowieckim i Zakonem. S?dy te mia?y odbywa? si? kolejno jednego roku w Dzia?dowie, drugiego w M?awie.
- 1460 r. – pierwszy ze znanych w?jt?w m?awskich, Miko?aj z Bol?cina z ?on? Barbar?, sprzedali Niemierzy i Andrzejowi z ?ebk?w w?jtostwo w M?awie za sum? 130 kop groszy praskich.
- 1470 r. – pierwszy m?awianin Jakub syn Wojciecha zapisa? si? na Akademi? Krakowsk?.
- 1472 r. – na mocy kolejnej umowy mi?dzy ksi???tami mazowieckimi i wielkim mistrzem zakonu krzy?ackiego M?awa zosta?a wyznaczona jako jedno z trzech miast, w których maj? odbywa? si? zjazdy dla za?atwiania spraw spornych.
- 1477 r. – prawdopodobnie w tym roku wzniesiono pierwszy murowany ko?ci? parafialny pod wezwaniem ?wi?tej Tr?ójcy w M?awie.
- 1495 r. – po ?mierci ksi?cia Janusza II M?awa wraz z reszt? Mazowsza p?ockiego zostaje w??czona do ziem Kr?lestwa Polskiego.
- 1504 r. – pojawia si? w ?r?d?ach pierwszy znany z nazwiska burmistrz M?awy Piotr Czychw?as (jest to r?wnie? pierwsza wiadomo?? na temat Rady Miejskiej).
- 1521 r. – miasto zostaje ogo?ocone przez wojska krzy?ackie (w mie?cie wybucha ogromny po?ar).
- 1545 r. – kr?l Zygmunt Stary nada? miastu prawo pobudowania ratusza „w dogodniejszym miejscu”.
- Oko?o 1550 r. – Andrzej Zag?rny, kanonik gnie?dzie?ski (rodem z M?awy) oraz jego brat Marcin, mieszczanin m?awski ufundowali drewniany ko?ci?ek ?w. Wawrzy?ca.
- Przed 1551 r. – w M?awie pobudowano synagog?.
- 1572 – 1573 r. – pierwsza opisana epidemia d?umy w M?awie i okolicy. W czasie jej trwania zmar?o oko?o 1300 os?b.
- 1646 r. – wracaj?c z Pary?a przez Gda?sk do Warszawy, przeje?d?a przez M?aw? i tu nocowa?a Maria Ludwika Gonzaga, ?ona W?adys?awa IV Wazy. Z jej dworem jecha?a Maria Kazimiera, przysz?a ?ona Jana Sobieskiego.
- 1659 r. – Szwedzi spalili M?aw? (385 dom?w). Zniszczenia wojenne, konfiskaty i kontrybucje powoduj? ogromne ubo?enie miasta.
- 1661 – 1662 r. – kolejna epidemia d?umy w mie?cie.
- 1689 r. – na przedmie?ciach M?awy zostaj? spalone na stosie Marianna Kukulina i Zofia Rzeszotarska, pos?dzone o czary.
- 23 XI 1692 r. – w mie?cie wybucha ogromny po?ar, który niszczy ponownie miasto nie oszcz?dzaj?c ko?cio?a i ratusza.
- 1708 – 1712 r. – ostatnia epidemia d?umy w M?awie.
- 1713 r. – odbudowano zniszczony ko?ci? parafialny ?wi?tej Tr?ójcy.
- 1764 r. – decyzj? sejmu koronnego M?awa sta?a si? starostwem grodowym.

- 1776 r. – przybyła do Mławy Komisja Królewska dokonuje nowego rozgraniczenia dóbr miejskich i starościńskich.
- 19 VIII 1776 r. – na ulicy Żydowskiej (obecnie Warszawskiej) wybucha kolejny pożar, który niszczy 83 domy w mieście i obraca w gruz pięć ulic.
- 1779 r. – król Stanisław August Poniatowski potwierdza przywileje miasta Mławy i zezwala mieszkańcom mławskim na odbudowę ratusza.
- 1782 r. – zakończenie budowy nowego ratusza, który stanął na starych spalonych fundamentach.
- 1786 – 1788 r. – barokowa przebudowa kościoła św. Wawrzyńca
- 1793 r. – w Mławie odbył się sejmik wojewódzki, który wybrał posłów na Sejm grodzieński, zwanych później „advokatami mazowieckimi”.
- 1794 r. – w marcu wkraczają do miasta oddziały powstańców kościuszkowskich, pod dowództwem Antoniego Madalińskiego.
- 1795 r. – po III rozbiórze Mława dostała się pod panowanie Prus (miasto było siedzibą powiatu, wchodziło w skład departamentu pockiego).
- 1797 r. – na mocy decyzji władz pruskich w Mławie powstaje pierwsze w historii miasta getto żydowskie.
- Przed 1805 r. – powstaje w mieście pierwsza apteka. Jej właścicielem był Gotlieb Christochowitz, a od 1805 r. – Karol Borowski.
- 1806 r. – walki wojsk napoleońskich, w Mławie przebywał marszałek Jean Bernadotte (późniejszy król szwedzki).
- 1807 – 1815 r. – Mława wchodzi w skład Księstwa Warszawskiego (miasto było siedzibą powiatu, należało do departamentu mazowieckiego).
- 1815 r. – Mława zostaje przyłączona do Królestwa Polskiego i od tej pory aż do okresu I wojny światowej będzie pod władzą Cesarstwa Rosyjskiego (miasto było siedzibą obwodu, a od 1842 r. powiatu).
- 1833 r. – w mieście powstaje szkoła obwodowa, od 1842 r. nosząca nazwę szkoły powiatowej.
- 1836 r. – dobudowa do ratusza ciągu siedmiu sklepów, tzw. magistrackich, zburzonych w czasie ostatniej wojny.
- 1837 r. – wybucha pierwsza w historii miasta epidemia cholery.
- 1846 r. – przebudowa wieży ratuszowej.
- 1856 r. – ze składek mieszkańców powstaje szpital św. Wojciecha.
- 1856 r. – Żydzi zbudowali synagogę przy ul. Koziej, zwanej potem Bożniczą.
- 1863 r. – w marcu w okolicach Mławy prowadzili walki powstańcy styczniowi pod dowództwem Zygmunta Padlewskiego.
- Po 1864 r. – po upadku powstania styczniowego w Mławie następuje wzmogona fala rusyfikacji.
- 1864 r. – w wyniku represji popowstaniowych zostaje zlikwidowany w Mławie klasztor księży misjonarzy św. Wincentego a Paulo.
- 1869 r. – w wyniku represji popowstaniowych zostaje zamknięta przez władze carskie mławska szkoła powiatowa.
- 1870 r. – zbudowano zbór ewangelicki przy ul. Długiej.

- 1877 r. – oddano do użytku linii Kolei Nadwiślańskiej, wybudowano dworzec kolejowy, komora celna i warsztaty kolejowe.
- 1879 r. – władze carskie oddały do użytku cerkiew. Znajduje się ona w obecnym parku miejskim. Początkowo zamierzano ją wystawić w centrum miasta, na miejscu dawnego klasztoru misjonarzy, który jednak ostatecznie przerobiono w 1873 r. na biuro powiatowe.
- 1881 r. – powstaje Ochotnicza Straż Pożarna w Mławie.
- 1882 – 1886 r. – przebudowa kościoła parafialnego św. Trójcy.
- 1889 r. – w mieście wybudowano więzienie powiatowe.
- 1898 r. – kolejny raz w mieście i okolicznych miejscowościach wybucha groźna epidemia cholery.
- 1901 r. – założenie Mławskiego Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia”.
- 1906 r. – otwarto 7-klasowe Szkołę Handlową, obecnie Liceum Ogólnokształcące nr 1.
- 1906 r. – przy Towarzystwie Śpiewaczym „Lutnia” powstała biblioteka i czytelnia.
- 1909 r. – założenie Mławskiej Spółdzielni Społyców „Spójnia”
- 1914 r. – wybucha I wojna światowa; w sierpniu i wrześniu miasto ośmiokrotnie zajmowane było przez wojska rosyjskie i niemieckie.
- 1912 r. – powstanie parafii Przemienienia Pańskiego w Mławie, której długoletnim proboszczem był ks. Ignacy Krajewski.
- 1915 r. powstanie kolejki w skotorowej w Mławie (Mława Maków Mazowiecka)
- 1917 r. – założenie Biblioteki Mławskiej Spółdzielni Społyców „Spójnia”.
- 1917 r. – powstaje w Mławie Gimnazjum Żydowskie.
- 1917 r. przyłączenie Wólki do granic administracyjnych Mławy
- 1918 – 1939 r. – miasto było siedzibą władz powiatowych.
- 1919 r. – otwarcie Państwowego Seminarium Nauczycielstwa w Mławie.
- 1920 r. – wojna polsko – bolszewicka. 21 sierpnia o godzinie 18 DP gen. Franciszka Krajewskiego w ataku na bagnety odpierał oddziały Armii Czerwonej z Mławy. Natarcie było wspierane ogniem trzech pociągów pancernych „LisKula”, „Hallerczyk” i „Danuta”.
- 1925 r. – oddano do użytku elektrownię miejską.
- 8 grudnia 1929 r. – otwarcie Miejskiego Muzeum Regionalnego (w czasie ostatniej wojny zbiory zostały wywiezione przez Niemców do Królewca).
- 26 maja 1930 r. – wizyta w mieście prezydenta Ignacego Mościckiego w związku z obchodami 500-lecia nadania praw miejskich Mławie.
- 1936\1937 r. – powstaje Towarzystwo Przyjaciół Mławy (do tradycji tego stowarzyszenia nawiązuje Towarzystwo Miłośników Ziemi Mławskiej).
- 1939 – 1945 r. – w czasie II wojny światowej Mława została włączona do Niemiec. Miasto i jego mieszkańcy ponieśli w tym okresie ogromne straty. Zginęło około 11 tys. mieszkańców, zabudowa miejska została zniszczona w 67%. Na terenie miasta i w okolicznych miejscowościach działał ruch oporu.
- 14 września 1939 r. – bitwa pod Mławą (bohaterska obrona miasta przez około 20 Dywizji Piechoty).
- 4 VI XII 1942 r. – wysiedlenie Żydów z Mławy (likwidacja getta), zamordowano 15 Żydów.
- 17 grudnia 1942 r. – na mławskim rynku Niemcy powiesili czterech żołnierzy Armii Krajowej.

- 18 stycznia 1945 r. – masowy mord m?awskich wi??niów na Kalkówce (Niemcy zamordowali 364 osoby).
- 19 stycznia 1945 r. – do M?awy wkroczy?y wojska radzieckie II Frontu Bia?oruskiego.
- Po 1945 r. – w okresie powojennym M?awa szybko odbudowa?a si?, nast?pi? dynamiczny rozwój miasta. Wizytówk? M?awy by?y znane w ca?ym kraju zak?ady przemys?owe, m.in. M?awska Fabryka Obuwia, Okr?gowa Spó?dzielnia Mleczarska, Zak?ady Wytwórcze Urz?dze? Wodoci?gowych, Zak?ady Urz?dze? D?wigowych, Zak?ady Mi?sne, Oddzia? Unity.
- 1958 r. – powstaje Towarzystwo Mi?o?ników Ziemi M?awskiej.
- 1963 r. – otwarcie Muzeum Ziemi Zawkrze?skiej.
- 1979 r. – M?awa ?wi?towa?a rocznic? 550-lecia nadania praw miejskich oraz 40-lecie bitwy pod M?aw?. W zwi?zku z obchodami miasto zosta?o uhonorowane Krzy?em Grunwaldu II klasy.
- 1985 r. – uroczysta wizyta w M?awie arcybiskupa Luigi Poggiego, przedstawiciela Stolicy Apostolskiej.
- 1987 r. – powstaje parafia Matki Boskiej Królowej Polski.
- 1991 r. – zaj?cia antycyga?skie w mie?cie.
- 1997 r. – ods?oni?cie pomnika ?w. Wojciecha, patrona miasta.
- 1998 r. – ods?oni?cie pomnika, o kszta?cie siedmioramiennej menory, po?wi?conego ofiarom Holocaustu.
- 1 stycznia 1999 r. – powstaje powiat m?awski.
- 2000 r. – dzia?alno?? rozpoczyna Gimnazjum Katolickie im. Macieja Kazimierza Sarbiewskiego, pierwsza w diecezji p?ockiej niepubliczna szko?a katolicka.
- 2001 r. – powstaje parafia ?wi?tej Rodziny w M?awie.
- 12 pa?dziernika 2003 r. – Rada Miejska w M?awie przyjmuje uchwa?? o nadaniu Honorowego Obywatelska miasta M?awy – papie?owi Janowi Paw?owi II w 25. rocznic? pontyfikatu
- 1 stycznia 2004 r. – przy??czono do granic administracyjnych M?awy Piekie?ko i Krajewo. Powierzchnia miasta zwi?kszy?a si? o 1051ha, w tym 669 ha lasów.
- 28 sierpnia 2008 r. – z inicjatywy Burmistrza S?awomira Kowalewskiego organizacja I Rekonstrukcji Bitwy pod M?aw? na polu bitwy w Uniszkach Zawadzkich
- 25 sierpnia 2009 r. – przyznano Honorowe Obywatelstwo Miasta M?awa Lechowi Wa??sie, nadane Uchwa?? Nr XXXVI/392/2009 Rady Miejskiej w M?awie
- 12 czerwca 2011 r. – ods?oni?cie na Starym Rynku w M?awie pomnika Jana Paw?a II
- 05 pa?dziernika 2011 r. – M?aw? odwiedzi? prezydent Lech Wa??sa
- 24 pa?dziernika 2011 r. – przyznano Honorowe Obywatelstwo Miasta M?awa Zbigniewowi Niemczykiemu, nadane Uchwa?? Nr XI/102/2011 Rady Miasta M?awa
- 31 sierpnia 2013 r. – prezydent Bronis?aw Komorowski wzi?? udzia? w M?awie w uroczystych obchodach 74. rocznicy wybuchu II wojny ?wiatowej.
- 4 czerwca 2014 r. – w 25. rocznic? pierwszych wolnych wyborów w Polsce M?aw? ponownie odwiedzi? prezydent Lech Wa??sa.
- 10 pa?dziernika 2014 r. – w M?awie ruszy?a M?awska Komunikacja Miejska
- 21 sierpnia 2018 r. przyznano Honorowe Obywatelstwo Miasta M?awa genera?owi dr Leszkowi Surawskiemu, nadane Uchwa?? Nr XLIV/526/2018 Rady Miasta M?awa

- 15 września 2018 r. – do użytku została oddana I etap Alei św. Wojciecha łącząca ulice Kościuszki i Sienkiewicza
- 21 października 2018 r. – odsłonięcie pomnika ks. Jerzego Popiełuszki w Parafii Matki Bożej Królowej Polski na Osiedlu Księżąt Mazowieckich,
- 23 sierpnia 2019 r. – W Mławie podpisano Międzynarodowy Manifest Pokoju. Dokument podpisali burmistrz Sławomir Kowalewski reprezentujący miasto Mława, burmistrz Matthias Baaß reprezentujący miasto Viernheim (Niemcy), burmistrz ?????????? ?????????? reprezentujący miasto Kriva Palanka (Macedonia), burmistrz Claudio De Collibus reprezentujący miasto Moscufo (Włochy) oraz Edmundas Jonyla – Dyrektor Biura Administracji, reprezentujący na obchodach w Mławie burmistrza miasta Raseiniai, Andriusa Bautronisa (Litwa).
- 17 i 18 października 2019 r. – w Mławie odbył się I Victor Young Jazz Festival.
- 26 sierpnia 2021 r. – do użytku została oddana II etap Alei św. Wojciecha przebiegający od skrzyżowania z ul. Sienkiewicza do ulicy Póckiej
- 22 września 2021 r. – zakończyła się modernizacja Stadionu Miejskiego im. Ireny Szewińskiej

---

Adres źródłowy: <https://www.mlawa.pl/arttykul/z-historii-mlawy-fakty-daty-wydarzenia>